

Guds lov

Ugens vers

"Elsker I mig, så hold mine bud." (*Joh 14,15*).

Introduktion

Selv om mange af lederne i Israel i høj grad ophøjede loven, misforstod nogle af dem dens hensigt, fordi de troede, at de kunne opnå retfærdighed ved at adlyde loven. Paulus skrev: "De kender jo ikke Guds retfærdighed, men søger at hævde deres egen, og derfor har de ikke underordnet sig under Guds retfærdighed" (*Rom 10,3*).

Dette er grunden til, at Jesus så tit stillede spørgsmålstegn ved og til og med tog afstand fra de religiøse lederes traditioner (*Mark 7,1-13*). Og deres misforståelse lå til grund for, at de kritiserede og angreb ham mht. hans syn på loven.

Det er vigtigt at forstå, at selv om Jesus kritiserede farisæernes tydeligt legalistiske handlinger, så ophøjede han de ti bud og fastslog dermed klart tibudslovens evige gyldighed og forklarede dens mening og hensigt. Kristus sagde, at han var kommet for at opfylde loven (*Matt 5,17*). Hans død var på mange måder den ultimative åbenbaring af Guds lovs evige gyldighed.

I denne uge vil vi analysere Jesu lære med hensyn til loven og den indflydelse, hans lære bør have i vores liv.

Ugens tekster

- Matt 5,17-19; 5,21-44
- Mark 7,9-13
- Matt 19,16-22

Jesus forandrede ikke loven

Matt 5,17-19

Hvad lærer vi i disse vers om Jesu holdning til loven?

Selv om ordet lov ofte er brugt som en reference til de fem Mosebøger (også kendt som Torah), synes sammenhængen i dette tilfælde at indikere, at Jesus først og fremmest henviste til de ti bud. Ved at sige, at han ikke var kommet for at "nedbryde" loven, sagde han i virkeligheden: *Jeg er ikke kommet for at gøre loven ugyldig eller afskaffe de ti bud.* Hans udtalelse er meget klar: det var de religiøse ledere, ikke Jesus, som havde nedbrudt loven og formindsket dens effekt gennem deres traditioner (se Matt 15,3.6). Som en modsætning var Jesus kommet for at "opfylde" loven ved at fylde den med en dybere mening og derved give os et eksempel på, hvad fuldkommen lydighed mod Guds vilje vil sige. (Se Rom 8,3-4.)

ApG 7,38

Hvem var den engel, som talte til Moses og gav ham loven på Sinajs bjerg? (Se Es 63,9; 1 Kor 10,4.) Hvorfor er dette vigtigt?

"Kristus var ikke alene jødernes leder i ørkenen ... men det var ham, der gav Israel loven. Ud fra Sinajs ærefrygtindgydende herlighed forkyndte Kristus i hele folkets påhør de ti bud i sin Faders lov. Det var ham, der gav Moses loven, der var indskrevet på stentavlerne." (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 184).

Den kendsgerning, at det var Kristus selv, der gav Moses loven på Sinajs bjerg, gør det endnu vigtigere for os at tage den alvorligt. Og hvis lovgiveren selv gav yderligere forklaringer gennem sin undervisning, som vi finder i evangelierne, vil vi gøre vel i at adlyde loven. Det vil være svært at finde noget som helst i Jesu lære, der antyder, at de ti bud ikke gælder for de kristne. Tvært imod; hans ord og eksempel lærer os det modsatte.

Til at tænke over

Selv om vi ved, at loven stadigvæk gælder, ved vi også, at den ikke frelser os og ikke kan gøre det. (Se Gal 3,21.) Hvordan skal vi forstå forholdet mellem lov og nåde?

Jesus uddybede lovens mening

Efter at have bekræftet de ti buds evige gyldighed, fortsatte Jesus sin Bjergprædiken og fremsatte nogle få specifikke eksempler på gammeltestamentlige love. Folket havde i den grad misforstået disse specifikke bud, at Jesus følte det tvingende nødvendigt at forklare deres sande betydning.

Matt 5,21-44

Hvilken modsætning opstillede Jesus i Bjergprædikenen ved hvert enkelt eksempel fra loven? Hvilken autoritet benyttede han i hvert enkelt tilfælde?

Læg mærke til, at Jesus hver gang først citerer en gammeltestamentlig tekst (2 Mos 20,13-14; 5 Mos 5,17-18; 2 Mos 21,24; 3 Mos 24,20; 5 Mos 19,21) og derefter ser ud til at argumentere imod den. Var det Jesu hensigt at så tvivl om loven? Selvfølgelig ikke. Ved yderligere at forklare og udvide det, de religiøse ledere havde indskrænket til kun en formalitet, opstillede han ganske enkelt modsætningen mellem farisæernes lære og lovens sande betydning.

Rabbinerne hævdede, at tradition var deres autoritet for fortolkning af loven. Som en modsætning talte Jesus ud fra sin egen autoritet, som lovgiveren. Udtrykket: "Men jeg siger jer," forekommer seks gange i dette kapitel. Hvem udover Gud selv kunne med rette komme med en sådan påstand?

Det er også fascinerende, at Jesu krav radikalt overgik lovens form. Hans lære indbefattede ånden bag lovens bogstav, den ånd som giver mening og liv til det, som ellers kun kan være ren formalisme. Lydighed mod loven i sig selv og som et mål i sig selv fører ikke til andet end død, hvis loven ikke forstås som et udtryk for, hvad det vil sige at blive frelst af nåde.

Tænk over de skriftkloges og farisæernes holdning, som den beskrives i Matt 23,3-5.23-28. Hvordan kan vi helhjertet være lydige mod Guds bud uden at ende op i en lignende hyklerisk og legalistisk tilstand? Hvilken afgørende rolle spiller forståelsen af nåde i at redde os fra lovtrældom?

Til at tænke over

Jesus og det syvende bud

Matt 5,27-28

På hvilken måde udvidede Jesus lovens mening? Hvad sagde han i vers 29-30? Hvordan skal vi forstå hans udtalelse?

I dette afsnit henviser Jesus til to bud, det syvende og det tiende. På denne tid opfattede jøderne kun ægteskabsbrud som den åbenlyst fysiske seksuelle handling med en andens ægtefælle. Jesus påpeger, at ægteskabsbrud i lyset af det tiende bud i virkeligheden også indbefatter begærlige tanker og ønsker.

I vers 29 og 30 benytter Jesus et billedligt udtryk. Man kan selvfølgelig hævde, at det ville være bedre at leve livet fysisk skamferet end at miste evigheden med Kristus. Men frem for at fremhæve skamfering, som forbydes andre steder i Bibelen (se 3 Mos 19,27-28; 21,17-20), talte Jesus om at kontrollere sine tanker og impulser. I sin henvisning til at rive et øje ud eller hugge en hånd af talte Jesus billedligt om betydningen af at foretage målrettede beslutninger og handlinger for at beskytte sig selv mod fristelser og synd.

Matt 19,3-9
Matt 5,31-32

Hvad spurgte farisæerne Jesus om, og hvorfor var dette en prøve for Jesus? (Se vers 7.) Hvad svarede Jesus?

Begge tekster (Matt 5,31 og 19,7) citerer fra 5 Mos 24,1. På Jesu tid var der to rabbiniske retninger, som fortolkede denne tekst på to forskellige måder. Hillel mente, at den tillod skilsmisse for næsten en hvilken som helst grund, mens Shammai mente, at den kun talte om decideret ægteskabsbrud. Farisæerne forsøgte at få Jesus til at gå i en fælde ved at holde med den ene eller den anden af disse retninger. Men de havde overset det faktum, at det fra begyndelsen ikke var Guds plan, at nogen nogensinde skulle skilles, og derfor sagde Jesus: "Hvad Gud altså har sammenføjjet, må et menneske ikke adskille" (Matt 19,6). På grund af deres "hårdhertethed" spurgte de dernæst, hvorfor Gud havde tilladt en mand at give sin hustru et "skilsmissebrev", hvis han fandt noget "skændigt hos hende" (5 Mos 24,1). Kristus korrigerede deres misbrug af denne tekst ved at ophøje ægteskabets hellighed og varighed. Den eneste grund til skilsmisse i Guds øjne er "utugt".

Til at
tænke over

Hvor alvorligt tager vi Jesu advarsel om at rive et øje ud eller hugge en hånd af? Hvor kraftigere kunne hans advarsel have været om, hvad synd kan gøre for vores evige skæbne? Hvis denne advarsel skræmmer dig, er det godt. Det bør den gøre!

Jesus og det femte bud

Under et andet sammenstød mellem Jesus og farisæerne og de skriftkloge (Matt 15,1-20; se også Mark 7,1-13) spurgte de ham om en af de gamles overleveringer, som ikke fandtes i Moseloven. Denne tradition sagde, at man rituelt skulle vaske sine hænder, før man spiste, noget som Jesu disciple ikke havde gjort. Kristus svarede med det samme ved at citere en anden af farisæernes traditioner, som satte det femte bud ud af kraft.

Før vi gennemgår Jesu argument, er det nødvendigt at forstå, at den tradition, som farisæerne havde etableret, som blev kaldt Korban, kommer fra et ord, som betyder "en gave". Hvis en person brugte udtrykket "Det er korban" om noget, blev det regnet som en ed; det var dermed indviet til Gud og templet.

Mark 7,9-13

Hvordan var farisæernes overlevering en udspekuleret måde at overtræde det femte bud? Tænk over betydningen af at give gaver til Gud (2 Mos 23,15; 34,20) og ukrænkeligheden i en ed, aflagt over for Gud (5 Mos 23,21-23).

Det virker, som om farisæerne havde fundet en perfekt undskyldning for at nægte at give forældre den støtte, de retmæssigt havde krav på. De havde udvidet de grundlæggende principper, som vi finder i Mosebøgerne og forvandlet dem til menneskeskabte bud, som i deres egne leders opfattelse kunne erstatte Guds bud.

Dette var ikke den eneste gang, Jesus diskuterede denne form for åndelig forvrængning. "Ve jer, farisæere! I giver tiende af mynte og rude og af alle slags grønsager, men kommer let om ved ret og kærlighed til Gud. Det ene skal gøres og det andet ikke forsømmes" (Luk 11,42). De skulle have overholdt begge bud, først og fremmest ved at ære deres forældre, men uden at lade være med at give til Herren.

Det er ikke så svært, at Jesus opsummerede sit argument ved at anvende en beskrivelse af farisæerne, som Esajas havde brugt om israelitterne 700 år tidligere: "Dette folk ærer mig med læberne, men deres hjerte er langt borte fra mig, forgæves dyrker de mig, for det, de lærer, er menneskebud" (Matt 15,8-9). Igen stadfæstede Jesus de ti bud og demonstrerede forskellen mellem sin egen holdning og farisæernes.

Til at tænke over

På hvilke måder kan du komme til at lede efter små smuthuller for at undgå at gøre det, som tydeligt er din pligt?

Jesus og lovens kerne

Matt 19,16-22

Hvilke omfattende og vigtige sandheder kan vi, ud fra de umiddelbare detaljer i denne historie, uddrage af denne beretning om loven, og hvad det indebærer at holde den?

Den rige unge mand forstod ikke, at frelse fra synd ikke kommer af at holde loven, ikke engang streng overholdelse af den. Frelse kommer i stedet fra Lovgiveren, Frelseren. Israelitterne havde kendt til denne sandhed lige fra begyndelsen; men de havde glemt den. Nu fortalte Jesus dem, hvad de burde have fulgt lige fra begyndelsen, at lydighed og fuld overgivelse til Gud er så nært forbundet med hinanden, at det kristne liv kun er tilsyneladende, hvis ikke begge er til stede. "Intet mindre end lydighed kan accepteres. Overgivelse af selvet er hovedindholdet i Kristi lære. Ofte bliver dette præsenteret og påbudt på en måde, som kan virke streng. For der er ikke nogen anden måde at frelse mennesker på end at fjerne alt det, som ville demoralisere os fuldstændigt, hvis det blev vedligeholdt." (Ellen White, *Jesu liv*, s. 376).

I et andet møde havde saddukæerne udspurgt Jesus om opstandelsen, og Jesus havde forbløffet dem og bragt dem til tavshed med sit svar. Så nu kom farisæerne med et sidste forsøg på at få Jesus til at sige noget, de kunne fortolke som i strid med loven. De valgte en bestemt lovkyndig til at udspørge Jesus om, hvilket bud i loven der var det største (Matt 22,35-40).

Jesus svarede på en mesterlig måde. Det første og allervigtigste er, at kærlighed til Gud er motivationen for lydighed mod alle andre bud i hans lov. Lydighed uden kærlighed er umulig og uden værdi. Men hvor der er sand kærlighed til Gud, vil en person betingelsesløst indordne sit liv i overensstemmelse med Guds vilje, som den kommer til udtryk i alle ti af hans bud. Derfor sagde Jesus på et senere tidspunkt: "Elsker I mig, så hold mine bud" (*Joh 14,15*).

Læs Ellen White

- *Fra naturens talerstol, Lovens åndelige natur*, s. 67-103
- *Jesu liv, Bjergprædikenen*, s. 307-314 og
En ny konfrontation, s. 434-440

"Idet Jesus talte om loven, sagde han: "Jeg er ikke kommet for at nedbryde, men for at opfylde" ... det vil sige at opfylde lovens krav, at give et eksempel på fuldkommen overensstemmelse med Guds vilje ... Hans opgave var "at gøre sin belæring stor og herlig" (*Es* 42,21). Han skulle vise lovens åndelige natur, fremstille dens vidtrækkende principper og gøre dens evige gyldighed klar...

Jesus er Guds herligheds glans og hans væsens udtrykte billede; han, den selvfornægtende frelser, var under sin kærlighedsvandring her på jorden ved sin karakters guddommelige skønhed en levende fremstilling af Guds lovs karakter. I hans liv ser vi, at en kærlighed, der har sin oprindelse i himlen og principper, der afspejler Kristus, ligger til grund for evighedens love om retskaffenhed." (Ellen White, *Fra naturens talerstol*, s. 71).

Spørgsmål
til drøftelse

1. På hvilke måder kan vi ligesom farisæerne falde for fristelsen til at blive legalistiske i vores lydighed mod loven? Hvilken fare ligger der på den anden side i at tro, at kærlighed til Gud fritager os fra at holde hans bud? Lav en liste over forskellige praktiske ting, vi kan foretage os for at undgå at falde i den ene eller den anden af disse grøfter. Del dine ideer med klassen.
2. Vi ved godt, at argumenterne imod de ti buds gyldighed ofte er et forsøg på at komme uden om den syvende dag som sabbat. Repeter for dig selv alle de helbredelsesberetninger i evangelierne, som skete på en sabbat. Hvordan bekræfter de ikke alene Guds lovs stadige gyldighed, men også den syvende dag som sabbat? Hvorfor er Jesu ord og eksempel det sidste sted, nogen skulle gå, hvis de ønsker at fornægte sabbatten?
3. Teologer taler somme tider om "et moralsk univers". Hvad betyder det? På hvilken måde er vores univers et moralsk sted? Hvilken rolle har Guds lov i et moralsk univers? Kunne universet være et moralsk sted, hvis ikke Gud havde etableret en morallov til at styre det? Drøft dette i klassen. Hvordan er ideen om Guds lov i et moralsk univers med til at forklare Satans forsøg på at underminere denne lov?

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

Uddybende
spørgsmål

- Lad en eller flere af klassens medlemmer forberede en kort gennemgang af, hvordan de ti bud omtales i Det Nye Testamente.
- Forskellen mellem de ti bud som universelle principper, og de mange andre lovbud, hvis gyldighedsområde var landet Israel, er tydeligt udtrykt i fx 5 Mosebog 4,12-14. Men forskellen understreges også i den måde, de ti bud gives på.
 - Hvordan kan du bedst argumentere bibelsk for de ti buds evige gyldighed, når du taler med andre kristne?
- Farisæerne hævdede, at engle ved Sinaj havde undervist og givet en lang række ekstra love, som var blevet mundtligt videregivet fra slægt til slægt. For Jesus var disse love blot menneskelige traditioner eller overlevering. Hvilke traditioner har vi i dag, hvis oprindelse ikke findes i Guds Ord! Tænk på områder som livsstil og gudstjenesteform.
- Kan traditioner følge bibelske principper, selv om de ikke er direkte omtalt i Skriften?
 - Er rent menneskelige traditioner forkerte? Hvornår bør vi ændre dem? Hvis vi føler grund til at ændre dem, hvordan kan vi da gøre det uden at såre mennesker, som holder fast i dem?

Til at
tænke over

At helligholde sabbatten er et udtryk for, at Guds Ord bør følges, hvis traditioner er i konflikt med Skriften. Modvillighed til at ændre, hvad der kun er menneskelig tradition, bør derfor ikke karakterisere Guds folk.

Forstå
det bedre

Når man læser Jesu diskussioner med de skriftkloge om "skilsmisse", er det let at misforstå dem, hvis man ikke er opmærksom på den samtidige jødiske lovgivning. Skilsmisse i denne sammenhæng betød, at manden sendte sin hustru bort. Kvinden kunne ikke sende manden bort; samfundet var et mandsdomineret samfund. Rabbinere, som gik ind for den såkaldt "milde" holdning til skilsmisse, mente i virkeligheden, at manden kunne sende sin hustru bort af en hvilken som helst grund. Jesus betragtede tydeligt en sådan holdning til hustruen som et til og med værre brud på ægteskabet end utroskab: utroskab kan tilgives, men at "sende sin hustru bort/skilles" er jo i sig selv en opløsning af ægteskabet og i komplet modstrid med Guds hensigt.

